

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний економічний університет
Юридичний факультет

Кафедра конституційного, адміністративного
та фінансового права

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: «Господарське право»

на тему:

«Правове регулювання інвестиційної діяльності»

Студента 3 курсу ПР - 31 групи

Галузь знань 0304 «Право»

Напрямок підготовки 6.030401 «Правознавство»

Постнікова Д.Д.

Керівник: к.ю.н., доц. Ментух Н.Ф.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS __

Члени комісії

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Характеристика інвестиційної діяльності.....	4
1.1. Поняття, форми і суб'єкти інвестиційної діяльності.....	4
1.2. Правовий режим іноземних інвестицій.....	8
Розділ 2. Нормативно – правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні.....	12
2.1. Характеристика законодавчої бази про інвестиційну діяльність.....	12
2.2. Проблеми та напрямки вдосконалення нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності.....	23
Висновки.....	27
Список використаних джерел.....	29

ВСТУП

Інвестиції відіграють важливу роль у будь-якій державі, а для України їх значення важко переоцінити. Українські вчені стверджують, що інвестиції в основний капітал є вирішальною детермінантною економічного зростання. Якість життя населення та інші найважливіші характеристики розвитку сучасного суспільства теж залежать від темпів економічного зростання країни, тобто від залучення інвестицій. Звідси випливає, що управління інвестиційними процесами, забезпечення їхньої повної віддачі є одним з першочергових завдань як центральних, так і регіональних органів влади.

Актуальність можна підкреслити тим, що зараз Україна є чистим аркушем, і залучити інвесторів для фінансування бізнесу в Україні є важливим завданням. Це допоможе як створити робочі місця так і підняти економіку та інфраструктуру нашої держави

Мета роботи – дослідження правового регулювання інвестиційної діяльності.

Об'єктом дослідження є правове регулювання інвестиційної діяльності.

Предметом дослідження є особливості правового регулювання інвестиційної діяльності.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

- охарактеризувати організаційно-правову основу інвестиційної діяльності;
- визначити суб'єкти та форми інвестиційної діяльності;
- проаналізувати інвестиційне законодавство України;
- дослідити шляхи вдосконалення нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів з підрозділами, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ХАРАКТЕРИСТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Поняття, форми і суб'єкти інвестиційної діяльності

З часу реформування економіки поняття «інвестиції» ввійшло в економічну літературу в країнах Східної Європи, включаючи країни СНД, що можна пояснити реформуванням економіки цих держав.

До початку 90-х років в Україні категорія «інвестиції» не вживалася як у теорії, так і на практиці. Уперше це поняття у вітчизняній економічній літературі почало зустрічатися, як синонім поняття «капітальні вкладення», тому що основною метою інвестиційної діяльності було збільшення обсягів виробництва, переважно продукції важкої промисловості і військово-промислового комплексу, а одержання при цьому прибутку, досягнення соціально-економічного й екологічного ефектів у більшості не ставилося за мету. Поступово, із формуванням в Україні основних ринкових відносин починають змінюватися наукові світогляди сутності інвестицій, виникають та розвиваються суто ринкові підходи до їх оцінки та прогнозування форм, методів та принципів здійснення інвестиційної діяльності.

На відміну від бухгалтерського обліку, історія якого нараховує не одне тисячоліття, інвестування як самостійна наука сформувалась відносно недавно. Окремі розробки з теорії велись ще до другої світової війни. Проте вважається, що початком цього процесу була перша половина 50-х років, коли М. Марковіц у своїх роботах заклав основи сучасної теорії інвестиційного портфеля. Таким чином, по суті, була викладена методологія прийняття рішень в сфері інвестування, а також був запропонований відповідний науковий інструментарій [15, с. 204-209].

У другій половині 50-х років починають проводитися інтенсивні дослідження з теорії структури капіталу та ціни джерел фінансування, а також з вибору інвестиційної політики. Є загально визнаним, що основний внесок в пізнання проблем зробили: Ф. Модільяні та М. Міллер, які в 1958 році

дослідили проблеми витрат фінансового ринку в цілому, а також поставили під сумнів точку зору про те, що борг є дешевшим власного капіталу, та Вільям Шарп, який уперше в 1964 році сформулював модель оцінки капітальних активів (МОКА).

В Україні поштовхом для розвитку теорії інвестицій було становлення системи приватного підприємництва та конкуренції. Піком активізації досліджень можна вважати 90-ті роки, коли проблема теоретичного осмислення категорії «інвестиції» та пов'язаних із цим поняттям процесам приділялось особливо багато уваги.

Термін «інвестування» (від лат. «invest») означає вкладення коштів і має різний зміст у залежності від об'єкта вкладення і предмета дослідження.

Дослідження трактування категорії «інвестиції» іноземними та радянськими вченими представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Трактування категорії інвестиції різними авторами

Автор	Трактування
У. Шарп	Інвестувати – значить розлучитися з грошми сьогодні з тим, щоб одержати більшу їх суму в майбутньому.
Л. Гітман, М. Джанком	Інвестиції – спосіб розміщення капіталу, що повинен забезпечити збереження або збільшення суми капіталу, зростання його вартості й (або) дати повний розмір доходу.
І. О. Бланк, В. Федоренко, Е. Долан, Д. Ліндсей	Інвестиції – вкладення капіталу в грошовій, матеріальній та нематеріальній формах в об'єкти підприємницької діяльності з метою отримання поточного доходу або забезпечення підвищення його вартості в майбутньому періоді.
С. Фішер, Р. Дорнбуш,	Інвестиції – це витрати на створення нових потужностей з виробництва машин, фінансування

Р. Шмалензі	житлового, промислового або сільськогосподарського будівництва, а також запасів.
Закон України «Про інвестиційну діяльність»	Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход).

Огляд праць вітчизняних та іноземних авторів дає підстави стверджувати, що у визначенні поняття «інвестиції» однією з найпоширеніших неточностей є те, що під ними розуміють будь-які вкладення фінансових коштів, які дуже часто не пов'язані з досягненням інвестиційних цілей суб'єктів їх здійснення. У літературі іноді не розмежовують інвестиційні витрати фінансових коштів з поточними витратами на обслуговування операційного процесу підприємства.

Дослідженням встановлено, що у сучасній літературі визначають інвестиції недосить чітко або розглядають спрощено, акцентуючи увагу лише на певних їх суттєвих особливостях. Деякі автори, визначаючи термін «інвестиції», вважають, що останні існують тільки у грошовій формі. Але інвестування капіталу може здійснюватися не тільки у грошовій, а й у будь-якій іншій формі: майна; немайнових активів (досвіду роботи, пакетів програм, інших форм інтелектуальної власності); сукупності технічних, технологічних, комерційних та інших знань; виробничого досвіду; прав використання землі, води, ресурсів, споруд, а також інших майнових прав [16, с. 84-89].

Отже, з врахуванням вищезгаданих уточнень, які знаходимо у різних джерелах, поняття «інвестиції» розглядаються в двох аспектах, з одного боку, це макро-, з іншого – мікроекономіка. Тому пропонуємо категорію «інвестиції» трактувати як вкладення грошових, матеріальних та інтелектуальних цінностей в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою одержання або досягнення більшого прибутку, які у сукупності забезпечують безперервність процесу розширеного відтворення, та (або) отримання соціального ефекту. Тобто це економічні ресурси, що

направляються на збільшення реального капіталу суспільства, загалом на розширення або модернізацію виробничої діяльності. Це може бути пов'язане з придбанням нових машин, будинків, транспортних засобів, а також із будівництвом доріг, мостів та інших інженерних споруд. Сюди варто включати: витрати на освіту; наукові дослідження; підготовку кадрів. Ці витрати представляють собою інвестиції в «людський капітал», що на сучасному етапі розвитку економіки набувають усе більшого і більшого значення, тому що, у кінцевому розрахунку, саме результатом людської діяльності виступають і будинки, і споруди, і машини, і устаткування, і саме головне, основний фактор сучасного економічного розвитку – інтелектуальний продукт, що обумовлює економічне становище країни у світовій ієрархії держав. Вони представляють собою процес нагромадження капіталу, виступаючи тим самим найважливішим джерелом економічного розвитку. У сучасних умовах стрімкого розвитку нових технологій інвестиції виступають важливим засобом забезпечення прогресивних структурних зрушень в економіці, поліпшення якісних показників діяльності на мікро- і макрорівнях. Чим більші обсяги інвестицій, тим зростає потенціал для відтворювального процесу, для здійснення позитивних ринкових зрушень і перетворень [9].

Інвестиційна діяльність підприємств регламентується чинним законодавством, згідно з яким у більшості країн суб'єкти господарювання можуть здійснювати як фінансові, так і реальні інвестиції.

Інвестиційна діяльність підприємства – це об'єктивний процес, що має свою логіку, розвивається відповідно до властивих йому закономірностей та відіграє важливу роль в господарській діяльності підприємства, оскільки за своєю економічною природою інвестиції представляють собою відмову від сьогочасного споживання заради одержання прибутків у майбутньому.

Віддача від інвестицій великою мірою залежить від механізму їх регулювання, що представляє собою сукупність взаємозалежних інструментів і умов, регулювання яких веде до зміни обсягів і напрямків обсягу інвестиційних потоків [6]. Аналіз літературних джерел інвестиційного регулювання дав змогу

зробити висновок, що серед сформованого різноманіття підходів до вивчення інвестиційного механізму варто виділити такі основні підходи:

1. Вивчення інвестиційної діяльності з погляду елементів інвестиційного процесу;
2. Вивчення інвестиційної діяльності з погляду суб'єктів інвестиційного процесу (населення, держави, інвестиційних інститутів, об'єктів інвестування) і механізмів формування ними джерел інвестиційних коштів;
3. Вивчення інвестиційної діяльності стосовно інструментів і об'єктів вкладення інвестиційного капіталу.

Розгляд інвестиційної діяльності тільки в методологічному аспекті не дає повного уявлення про її природу, оскільки вона складається з результатів дії безлічі факторів і вимагає формування системи регулювання, що забезпечує ряд властивостей, таких як ефективність, керованість, відповідність інтересам державного розвитку, забезпечення економічної, соціальної, екологічної безпеки та ін [7, с. 283-289].

Інвестиційна діяльність проявляється у формі капіталу, що може виражатися особистими і нематеріальними цінностями.

1.2. Правовий режим іноземних інвестицій

Загальні принципи, порядок і умови здійснення іноземного інвестування на території України регулюються ГК України (глава 38), законами України «Про інвестиційну діяльність», «Про захист іноземних інвестицій на Україні», «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Основоположним актом у сфері іноземного інвестування є Закон України «Про режим іноземного інвестування» Редакція від 25.06.2016 р.

Іноземні інвестори практично не обмежені у формах і об'єктах інвестування. Інвестиції можуть здійснюватися у формі участі в підприємствах (їх створення), придбання частки підприємств, що вже діють, створення філій або інших відокремлених підрозділів іноземних юридичних осіб, придбання

нерухомого або рухомого майна, цінних паперів, придбання прав на користування землею і використання природних ресурсів на території України, придбання інших майнових прав, здійснення господарської діяльності на основі угод про розподіл продукції, в інших формах, не заборонених законами України.

У статті 4 Закону України «Про режим іноземного інвестування», іноземні інвестиції можуть вкладатися в будь-які об'єкти, інвестування, які не заборонені законами України.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про інвестиційну діяльність», який може застосовуватися як загальний закон у сфері інвестиційної діяльності, об'єктами інвестиційної діяльності може бути будь-яке майно, зокрема, основні фонди і оборотні кошти у всіх галузях і сферах народного господарства, цінні папери, цільові грошові внески, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об'єкти власності, а також майнові права. Забороняється інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних і інших норм, встановлених законодавством України, а також порушує права і інтереси громадян, юридичних осіб і держави, що охороняються законом [6, с. 187-189].

Згідно з Законом України «Про режим іноземного інвестування» іноземною інвестицією слід розглядати як цінності, які вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту. Слід звернути увагу на те, що іноземною інвестицією може бути визнане не будь-яке майно, а лише те, яке вкладається іноземним інвестором з конкретною метою: з метою отримання прибутку від здійснення інвестування або з метою досягнення соціального ефекту. Таким чином, не будь-яке вкладення капіталу іноземцями на території України вважатиметься іноземною інвестицією.

Держава надає іноземним інвесторам низку гарантій при здійсненні ними інвестиційної діяльності. Ці гарантії включають:

- незмінності протягом 10 років після можливої зміни режиму іноземного інвестування тих гарантій захисту іноземних інвестицій, які вказані нижче;
- обмеження примусових вилучень (націоналізації) інвестицій;
- право на відшкодування збитків іноземним інвесторам, заподіяних їм унаслідок дій, бездіяльності або неналежного виконання державними органами України або їх посадовими особами передбачених законодавством обов'язків стосовно іноземного інвестора або підприємства з іноземними інвестиціями;
- право безперешкодного і негайного переведення доходів, отриманих унаслідок здійснення іноземних інвестицій;
- право на повернення інвестицій в натуральній формі або в грошовій формі у валюті інвестування без сплати митного збору не пізніше шести місяців після припинення інвестиційної діяльності.

Дані гарантії передбачені в гл. 58 ГК і ст.ст. 8-12 Закону України «Про режим іноземного інвестування».

Гарантії іноземних інвесторів слід відрізнити від пільг, якими наділяються підприємства з іноземними інвестиціями, — підприємства, в статутному капіталі яких іноземна інвестиція складає не менше 10 відсотків. Зокрема, згідно зі ст.ст. 18 і 19 Закону такі підприємства звільняються від сплати мита при ввезенні майна до статутного фонду як внесок іноземного інвестора (крім товарів для реалізації і власного споживання), до того ж продукція власного виробництва таких підприємств не підлягає ліцензуванню і квотуванню [4, с. 97-101].

Державна реєстрація іноземних інвестицій є обов'язковою. Незареєстровані іноземні інвестиції не дають права на отримання пільг і гарантій, передбачених цим законом..

Державна реєстрація іноземних інвестицій здійснюється лише після їх фактичного внесення. У низці випадків при створенні підприємств з іноземними інвестиціями необхідно враховувати Положення про порядок залучення експертів до оцінки майна, яке знаходиться в загальнодержавній

власності. Відмова в реєстрації іноземних інвестицій можлива лише у разі порушення встановленого порядку реєстрації. Він має бути оформлений письмово з вказівкою мотивів відмови і може бути оскаржений у судовому порядку [3, с. 75-78].

При поверненні інвестованих коштів і репатріації прибутку за кордон іноземні інвестори повинні керуватися положеннями Декрету КМУ «Про систему валютного регулювання і валютного контролю», Інструкцією про порядок відкриття, використання і закриття рахунків в національній і іноземних валютах, затвердженій Постановою НБУ від 12 листопада 2003 р. № 492 (в редакції від 23.06.2004 р.).

Правові основи державного регулювання іноземного інвестування мають нестабільний характер. Зокрема, в 1997 і 2000 роках низкою нормативно-правових актів держава скасувала низку пільг, які визначалися в попередніх актах стосовно іноземного інвестування, що значно погіршило інвестиційний клімат в Україні. До одних з таких актів належить Закон України «Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна і засобів вітчизняного походження» від 17.02.2000 р.

Сьогодні для іноземних інвесторів актуальними є не стільки політичні ризики націоналізації або експропріації їхнього майна, скільки ризики нестабільності економічної ситуації, складна система оподаткування, а також прояви корупції.

РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

2.1. Характеристика законодавчої бази про інвестиційну діяльність України

В Україні створено потужну законодавчу базу для здійснення інвестиційної діяльності, яка, за підрахунками різних дослідників, охоплює від 150 до 1 000 нормативно-правових актів. Серед них кодекси, закони, постанови, укази, положення, інструкції та інші документи, що спрямовані на регулювання безпосередньо інвестиційних відносин, а також відносин, які побічно стосуються інвестиційної діяльності. До останніх належать кодекси України: Податковий, Митний, Бюджетний, Земельний та ін., які здебільшого є зосередженими на регулюванні відповідних відносин, але побічно зачіпають і регулювання інвестиційної діяльності.

Окрім того, в інвестиційній сфері діє велика кількість міжнародних угод про сприяння та взаємний захист інвестицій, угод про уникнення подвійного оподаткування та інших угод, що укладаються Урядом України з урядами відповідних країн щодо іноземного інвестування.

Очевидно, що такий масив нормативно-правових актів призводить до суперечливості та надмірної “завантаженості” у правовому регулюванні здійснення інвестиційної діяльності, і аж ніяк не сприяє підвищенню інвестиційної привабливості України. Крім того, чинна законодавча база постійно зазнає численних змін та доповнень. З усього масиву нормативно-правових актів, прийнятих органами законодавчої та виконавчої влади у сфері інвестиційної діяльності, немає жодного, до якого б не вносилося змін, поправок, уточнень та доповнень [10, с. 90-100].

Громіздкий масив законодавства, нестабільність та неузгодженість законодавчих актів, численні й непередбачувані зміни до них, неналежне виконання законів серйозно підбивають довіру вітчизняних та іноземних

інвесторів, створюють перешкоди для компаній, які вже відкрили свій бізнес в Україні, та стримують бажання тих, хто готовий працювати в нашій країні.

Невпорядкованість та неузгодженість законодавства сьогодні є однією з основних причин, які гальмують розвиток інвестиційної діяльності в Україні, що негативно впливає на кількість та якість залучення інвестицій. З огляду на це проблема систематизації законодавчого забезпечення інвестиційної діяльності в Україні потребує першочергового вирішення, є актуальною і своєчасною.

З проблематики законодавчого забезпечення інвестиційної діяльності опубліковано чимало наукових праць вітчизняних авторів. Зокрема, правові основи інвестиційної діяльності досліджено в роботах А. Смітюха. Етапи розвитку інвестиційного законодавства України та їхні недоліки розглянуто в публікаціях О. Руденко. На недоліки вітчизняного законодавства також вказано у працях М. Чернухи.

Проблеми модернізації інвестиційного законодавства України на сучасному етапі ґрунтовно опрацьовано в роботі Р. Бойчука. Міжнародно-правове регулювання інвестиційних відносин в Україні досліджено у працях Д. Дударця. Основні аспекти державної інвестиційної реформи розглянуто в публікаціях Т. Майорової та ін. [9].

Із питань систематизації законодавчого забезпечення інвестиційної діяльності є значно менша кількість публікацій. Дотичними до теми дослідження є роботи О. Вінника, Л. Волкович, В. Гаверського, К. Гуменної, Д. Задихайла, В. Кудрявцевої, В. Михайліва, В. Нагребельного, М. Овчиннікової, В. Поєдинок, А. Сухорукова та ін. Загалом високо оцінюючи науковий доробок вказаних науковців у цій сфері, зауважимо, що на сьогодні систематизація інвестиційного законодавства потребує вдосконалення у зв'язку з постійним оновленням та розширенням законодавчої бази та внесенням змін до неї.

У літературі з державного управління існує декілька підходів до систематизації інвестиційного законодавства.

Деякі науковці, зокрема М. Овчиннікова, поділяють інвестиційне законодавство на загальне та спеціальне (особливе). Подібної думки дотримується і В. Нагребельний, який виокремлює: комплексні законодавчі й підзаконні акти універсального характеру та предметні або рамкові законодавчі та підзаконні акти.

Окремі автори систематизують законодавчі акти залежно від рівня державного регулювання інвестиційної діяльності. Наприклад, у працях Л. Волкович та К. Гуменної виокремлено чотири рівні правового регулювання інвестиційного законодавства: міжнародний, національний, регіональний та місцевий.

Низка авторів систематизують інвестиційне законодавство за видом нормативно-правових актів. Наприклад, В. Гаверський зазначає, що у сфері інвестиційної діяльності діють положення: конституції, кодексів, законів та підзаконних нормативно-правових актів.

О. Руденко систематизує вітчизняне інвестиційне законодавство за етапами його формування й розвитку. Автор виокремлює п'ять етапів і для кожного з них вказує на недоліки та проблеми залучення інвестицій.

О. Вінник систематизує інвестиційне законодавство за розділами інвестиційного права, виділяючи вісім окремих розділів законодавства. На подібних позиціях (з окремими розбіжностями) перебувають А. Сухоруков та М. Овчиннікова.

Нами узагальнені підходи щодо систематизації інвестиційного законодавства [8, с. 259-266].

Аналізуючи дані, наведені в таблиці, можна визначити, що в науці державного управління існують підходи до систематизації інвестиційного законодавства у вигляді його поділу: 1) за універсальністю; 2) за рівнем державного регулювання; 3) за видами нормативно-правових актів; 4) за етапами формування; 5) за об'єктами регулювання.

На нашу думку, доцільно виділити три рівні правового регулювання інвестиційної діяльності: міжнародний, національний та регіональний.

I. Міжнародні нормативно-правові акти, що регулюють інвестиційну діяльність, становлять значну частину вітчизняного законодавства.

До таких документів можна віднести міжнародні угоди про заохочення (стимулювання) та захист інвестицій, у яких закріплюються обов'язки держав відносно поводження з іноземними інвесторами, а також механізми врегулювання спорів, що виникають на цій основі. Станом на листопад 2017 р. Україна уклала 70 двосторонніх угод про сприяння та взаємний захист інвестицій. Крім того, ще з шістьма країнами (Бахрейном, Катаром, Малайзією, Мексикою, Нігерією, Шрі-Ланкою) ведуться переговори про узгодження проектів таких угод.

Іншим видом угод, що регулюють інвестиційну діяльність на міжнародному рівні, є угоди про уникнення подвійного оподаткування.

Дуже часто, за випадку іноземного інвестування, країна-інвестор та країна-реципієнт інвестицій претендують на отримання доходів від підприємницької діяльності. Тоді виникають проблеми, пов'язані з подвійним оподаткуванням [9].

Вирішенням цієї проблеми є укладання угод про уникнення подвійного оподаткування. У світовій практиці існують дві моделі таких угод: 1) модель, запропонована ОЄСР, у якій перевага надається принципу резидентності, тобто податки сплачуються в країні, яка вкладає кошти; 2) модель, між розвиненими країнами і країнами, що розвиваються, підготовлена ООН, у якій перевага надається принципу територіальності, тобто податки сплачуються в країні, де здійснюється підприємницька діяльність. Станом на листопад 2017 р., в Україні є чинними 75 угод про усунення подвійного оподаткування, із них 72 угоди, укладених нашою державою, а три (з Іспанією, Малайзією і Японією) – угоди колишнього СРСР, які застосовуються за принципом правонаступництва.

II. На національному рівні інвестиційна діяльність регулюється окремими законами, положеннями кодексів та підзаконними нормативно-правовими актами. На цьому рівні інвестиційне законодавство доцільно згрупувати за такими розділами:

1. Законодавство що регулює загальні (базові) умови здійснення інвестиційної діяльності на території України.

Основним нормативним актом цього розділу є Закон України “Про інвестиційну діяльність”, який визначає загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності. Він містить визначення ключових понять; встановлює об’єкти та суб’єкти інвестиційної діяльності, а також розкриває їхні права та обов’язки; окреслює джерела фінансування інвестиційної діяльності; закріплює цілі та форми державного регулювання інвестиційної діяльності; передбачає державну підтримку інвестиційної діяльності; забезпечує гарантії прав суб’єктам інвестиційної діяльності; встановлює їхню відповідальність та умови припинення такої діяльності.

2. Законодавство щодо дозвільної системи у сфері інвестування.

До цього розділу можна віднести законодавство щодо отримання документів, необхідних для підготовки та реалізації інвестиційних проєктів. Основними нормативними актами цього розділу є закони України: “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”, “Про підготовку та реалізацію інвестиційних проєктів за принципом “єдиного вікна”, “Про ліцензування видів господарської діяльності”, “Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності”, “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)” тощо [9].

3. Законодавство щодо державного контролю (нагляду) за законністю здійснення інвестиційної діяльності. Цю групу законодавства спрямовано на вдосконалення порядку здійснення комплексного контролю діяльності суб’єктів господарювання, зменшення втручання держави в діяльність суб’єктів господарювання, усунення перешкод для розвитку господарської діяльності та недопущення прийняття економічно недоцільних регуляторних актів. До цієї групи законів належать закони України: “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”, “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”, “Про тимчасові

особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” та ін.

4. Законодавство щодо правового режиму іноземного інвестування. Ця група законодавства є найчисленнішою й охоплює закон України: “Про режим іноземного інвестування”, “Про зовнішню економічну діяльність”, “Про захист іноземних інвестицій на Україні”, “Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо скасування обов’язковості державної реєстрації іноземних інвестицій”, окремі положення Господарського кодексу (ГК) України тощо. У науковому й експертному середовищі базовий закон щодо іноземного інвестування (Закон України “Про режим іноземного інвестування”) отримав україноцентричні, часто критичні оцінки. Зокрема, Законом представлений тільки один (національний) правовий режим діяльності іноземних інвесторів на території України. Водночас міжнародні договори України про заохочення та взаємний захист капіталовкладень передбачають встановлення принаймні двох режимів здійснення інвестицій – національного й найбільшого сприяння.

5. Законодавство щодо здійснення інвестиційної діяльності на територіях зі спеціальним режимом інвестиційної діяльності.

Одним із дієвих та ефективних засобів активізації інвестиційних процесів є спеціальні режими господарювання, які дають можливість запровадити преференційні умови на окремих територіях. Ці режими застосовуються для «реанімації» депресивних територій, формування регіональних “точок економічного зростання” на певних територіях. Статус і територія, на якій запроваджується спеціальний режим інвестиційної діяльності, а також термін, на який він створюється, визначаються шляхом прийняття окремого закону для кожної такої території. Основними законами цього розділу є закони України: “Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон”, “Про індустриальні парки” та ін. [7, с. 283-289].

6. Законодавство щодо підтримки і стимулювання інвестиційної діяльності. До цієї групи законів можна віднести закони України: “Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з

метою створення нових робочих місць”, “Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні”, “Про державну допомогу суб’єктам господарювання”.

7. Законодавство щодо регулювання інноваційного інвестування. До законів, що регулюють інноваційне інвестування в Україні, можна віднести закони України: “Про інноваційну діяльність”, “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій”, “Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків”, “Про наукові парки”. До цього часу не створено ефективних механізмів захисту прав інтелектуальної власності та правових умов для функціонування венчурного капіталу.

8. Законодавство щодо інвестиційної діяльності господарських товариств, об’єднань підприємств та інститутів спільного інвестування. Основними нормативно-правовими актами цього розділу є закони України: “Про інститути спільного інвестування”, “Про господарські товариства”, “Про акціонерні товариства”, “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів”, яким передбачено захист міноритарних акціонерів (акціонерів із незначною часткою в капіталі) [12, с. 96-104].

Прийняття закону про захист прав міноритарних інвесторів є важливим для інвестиційної привабливості України, оскільки незахищеність їхніх прав є однією з основних причин відсутності припливу іноземного капіталу в Україну.

9. Законодавство щодо регулювання фінансових інвестицій (ринку цінних паперів). Регулювання фінансових інвестицій, на відміну від реальних, має певні особливості. Правовою основою цього регулювання є закони України: “Про цінні папери і фондовий ринок”, “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та ін.

10. Законодавство щодо регулювання участі інвесторів у приватизації. До цього розділу належать закони України: “Про приватизацію державного майна”, “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу

приватизацію)”, “Про приватизаційні папери” та ін., що визначають принципи та порядок інвестування у процесі приватизації державного майна.

Регулювання участі інвесторів у приватизації відбувається відповідно до цих законів і щорічно затверджується Державною програмою приватизації на поточний рік та іншими нормативними актами.

11. Законодавство щодо регулювання державно-приватного партнерства. В українському законодавстві відсутній виключний перелік форм реалізації державно-приватного партнерства. У його рамках можуть укладатися договори про концесію, про спільну діяльність, про розподіл продукції та інші договори. Відносини в цій сфері регулюються законами України: “Про державно-приватне партнерство”, “Про концесії”, “Про угоди про розподіл продукції” та ін [9].

12. Законодавство щодо регулювання капітального будівництва. До цього розділу належать нормативні акти, що регулюють особливості правового становища проектних і будівельних підприємств. Це закони України: “Про основи містобудування”, “Про регулювання містобудівної діяльності”, “Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду”, які визначають правові, економічні, соціальні та організаційні засади містобудівної діяльності.

13. Законодавство щодо регулювання інвестиційного розвитку регіонів. Протягом останніх років державою реалізоване широке коло заходів, спрямованих на стимулювання інвестиційної діяльності в регіонах.

Було прийнято низку законів, зокрема закони України “Про засади державної регіональної політики”, “Про стимулювання розвитку регіонів”, які визначають засади інвестиційного розвитку регіонів України.

14. Законодавство щодо вирішення спорів, удосконалення діяльності судової системи, боротьби з корупцією та очищення влади. Досить часто між інвесторами і країною, у яку вкладається іноземний капітал, виникають різного роду суперечки. Ці суперечки найчастіше вирішуються визнанням інвестором положень і норм судової системи країни – реципієнта інвестицій.

У цій групі законів доцільно виділити Закон України “Про забезпечення права на справедливий суд”. Також одним із найбільш дестимулюючих чинників формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні є проблема корупції. Вона була і залишається істотною перешкодою для бізнесу в Україні.

Вагоме значення в реалізації антикорупційної політики має прийняття законів України “Про запобігання корупції” та “Про очищення влади”.

Окремі аспекти в інвестиційній сфері, окрім вищевказаних нормативно-правових актів, регулюються також нормами Цивільного, Господарського, Податкового, Бюджетного, Земельного та Митного кодексів України.

15. Законодавство щодо регулювання відносин власності. Основними нормативними актами, що регулюють ці відносини, є: Цивільний кодекс (ЦК) України, Закон України “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень” та ін. ЦК України регулюються майнові та особисті немайнові відносини між юридичними та фізичними особами, територіальними громадами, державою, іноземними державами та іншими суб’єктами права. Книга третя ЦК України безпосередньо регулює право власності та інші речові права, зокрема питання, що стосуються загальних положень про право власності; набуття прав власності, припинення прав власності, прав спільної власності, прав власності на землю (земельну ділянку), прав власності на житло, захист прав власності [7, с. 283-289].

16. Законодавство щодо податкового регулювання інвестиційної діяльності. З метою систематизації податкового законодавства було ухвалено Податковий кодекс (ПК) України, який став першим в Україні кодифікованим законодавчим актом, що спрямований на комплексне регулювання питань, пов’язаних з оподаткуванням. З часу прийняття ПК України до нього внесено більш ніж 100 поправок, змін і доповнень. Часті зміни податкового законодавства не сприяють притоку інвестицій в країну.

17. Законодавство, що регулює процеси державного інвестування. Здійснення бюджетних інвестицій регулюється Бюджетним кодексом України,

законами України: “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо державних інвестиційних проектів)”, “Про внесення змін до Закону України “Про інвестиційну діяльність” щодо державних інвестиційних проектів”, “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку України”, “Про державні цільові програми”, Постановою КМУ “Деякі питання управління державними інвестиціями” тощо.

18. Законодавство щодо екологічних інвестицій. Відносини у сфері екологічного інвестування на міжнародному рівні регулюються Кіотським протоколом; на національному – Водним кодексом України, Лісовим кодексом України та Кодексом України про надра, які визначають умови користування водою, надрами та іншими природними ресурсами у процесі інвестування.

19. Законодавство щодо регулювання земельних відносин у процесі інвестування. Відносини, що виникають у зв’язку із землекористуванням в Україні, регулюються відповідно Земельним кодексом України, у якому регламентуються питання, пов’язані з правами на землю, правом власності на землю, правом користування землею, набуття прав на землю, продажем земельних ділянок на підставі цивільно-правових договорів та на конкурентних засадах, гарантіями прав на землю, захистом прав на землю, відшкодуванням збитків власникам землі та землекористувачам, вирішенням земельних спорів, охороною земель тощо [2, с. 174-177].

20. Законодавство щодо регулювання митних відносин у процесі інвестування. Залученню іноземних інвестицій сприяють положення Митного кодексу України, яким передбачено звільнення від сплати ввізного мита товарів, що ввозяться іноземними інвесторами з метою інвестування на підставі зареєстрованих договорів, або як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями тощо.

III. Законодавча база, що регулює інвестиційну діяльність на регіональному та місцевому рівнях, охоплює здебільшого регіональні стратегії та програми розвитку територій. До цієї групи можна віднести також програми залучення інвестицій та поліпшення інвестиційного клімату в областях

України. Ускладнюється інвестиційний клімат ще і тим, що в регіонах і навіть у Києві відсутні тривалі стратегії розвитку міст на 20–50 років, що потрібні для повернення інвестованих ресурсів, особливо в інфраструктуру.

Загалом нормативно-правовій базі, що регламентує інвестиційні процеси в Україні, не вистачає системності. Головним її недоліком є відсутність законодавчих актів, які б чітко прописували роль центральних та місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування у процесі залучення інвестицій. Такі повноваження є розмитими і визначаються в різних законодавчих актах, що зменшує ефективність їхнього виконання.

Інвестиційну діяльність регулює значна кількість нормативно-правових актів, що створюються різними суб'єктами державної правотворчості, мають неоднакову юридичну силу, різняться за дією в часі та просторі, розповсюджуються на різне коло суб'єктів. Тому цілком природно, що з часом між ними виникають суперечності [1, с. 38-42].

Крім того, залишається невирішеною також проблема забезпечення іноземних інвесторів інформацією про чинне інвестиційне законодавство.

Виходячи з ситуації, що склалася, необхідне прийняття єдиного законодавчого акта, що охоплював би різні аспекти інвестиційної діяльності, замість низки чинних нормативних актів, що регулюють діяльність у цій сфері. За таких умов було б доречним розробити Інвестиційний кодекс, який би максимально охоплював усі умови інвестиційної діяльності в Україні.

Підсумовуючи результати дослідження, можна дійти таких висновків.

На сьогодні інвестиційна діяльність в Україні регулюється великою кількістю правових актів, які часто суперечать одне одному. Незважаючи на розгалужену систему нормативно-правових актів, що регулюють інвестиційну діяльність, говорити про цілісну і взаємоузгоджену систему законодавства в цій галузі поки що не доводиться.

2.2. Проблеми та напрямки вдосконалення нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні

Становлення фінансової системи України відбувалося одночасно зі становленням її державності. Фінансова система спрямована на вирішення певних завдань, що стоять перед суспільством.

Основними пріоритетами фінансової політики на сучасному етапі мають бути:

- оздоровлення державних фінансів;
- зниження дефіциту держбюджету і реструктуризація бюджетної сфери;
- зниження соціальної напруженості;
- відновлення нормального функціонування банківської системи;
- створення системи фінансових заходів щодо боротьби з фінансовими порушеннями [11, с. 67-71].

Основними спеціальними принципами державного регулювання інвестиційної діяльності нині мають бути:

- взаємна відповідальність інвесторів і держави;
- юридична відповідальність інвесторів за порушення вимог законодавства України або міжнародних договорів;
- децентралізація інвестиційного процесу;
- залучення іноземних інвестицій, спрямованих на здійснення структурної перебудови економіки України;
- вдосконалення чинного законодавства про інвестиційну діяльність.

Обмеженість вітчизняних фінансових ресурсів останнім часом спонукала до набуття механізму залучення іноземних інвестицій, стосовно чого в Україні створено систему державних гарантій захисту іноземних інвестицій, в якій передбачено: встановлення правового режиму інвестиційної діяльності; гарантії у разі зміни законодавства; гарантії щодо примусових вилучень, а також незаконних дій державних органів та їх посадових осіб; компенсацію і

відшкодування збитків іноземними інвесторам; гарантії в разі припинення інвестиційної діяльності; гарантії переказу прибутків, одержаних унаслідок здійснення іноземних інвестицій.

Новостворена система державних гарантій великого припливу іноземного капіталу в Україну в сучасних умовах не надала, оскільки інвестиційний клімат в нашій країні залишається несприятливим. Основними перешкодами на шляху залучення іноземних інвестицій у розвиток економіки України є: корупція, нестабільність політичної ситуації в країні, нестабільне державне регулювання, нечітка правова система; великий податковий тягар; низький рівень доходів громадян; недостатньо розвинута інфраструктура бізнесу; нестабільність економічної та податкової політики тощо.

Для активізації притоку іноземних інвестицій в Україну важливим є здійснення таких заходів [12, с. 96-104]:

- створення стабільного законодавства;
- створення сприятливого інноваційного клімату;
- сприяння залученню прямого іноземного капіталу у сферу матеріального виробництва;
- створення сприятливих умов для розвитку спільних підприємств;
- розроблення та прийняття законодавчої бази щодо страхування ризиків спільних підприємств.

Вітчизняна практика підтримки інвестиційної діяльності є недостатньо ефективною.

Негативну роль відграє перевага, яка надається методам прямого адміністрування. Стимулом до інвестиційної діяльності має бути збільшення прибутку (доходу) інвестора, що забезпечується непрямыми методами регулювання.

Проте в цілому говорити про досконалість створеної законодавчої бази в Україні поки що зарано. У чинному законодавстві продовжує існувати багато суперечностей, що заважають запровадженню та нормальному функціонуванню моделі інвестиційного розвитку.

Не виконується й інший, не менш важливий принцип правового регулювання, згідно з яким нормативно-правова база інвестиційної діяльності має бути стабільною, адже найголовнішою передумовою ефективного розвитку інвестиційної діяльності в Україні повинна бути її надійна правова база.

Пряма державна підтримка рівня та інтенсивності інвестиційних процесів в економіці, як свідчить аналіз світової практики, розглядається як вирішальна умова її структурної перебудови, що призведе до підвищення темпів економічного зростання.

Важливою залишається необхідність розроблення та запровадження механізму посилення зацікавленості комерційних банків у збільшенні обсягів інвестування, насамперед шляхом довготермінового їх кредитування. Умови, які склалися з довготерміновим кредитуванням, вимагають нестандартних рішень. Це стосується переорієнтації кредитних ресурсів, які щороку формуються у банківській системі. Ці кредитні ресурси необхідно спрямовувати переважно на довготермінове кредитування конкурентоспроможного та перспективного виробництва, що дасть змогу зменшити інфляційний ефект від приросту відповідних ресурсів.

Для забезпечення захисту прав інвесторів необхідно продовжувати формувати цілісний механізм функціонування ринку цінних паперів та підвищувати роль фондового ринку в розвитку інвестиційних ресурсів.

Необхідно прискорити запровадження механізму посилення зацікавленості комерційних банків у збільшенні обсягу інвестицій у реальний сектор економіки та запровадити гнучкій порядок установлення вимог Національного банку України щодо коштів, які спрямовуються комерційними банками на довготермінове кредитування інноваційних проектів [8, с. 259-266].

Гальмівним чинником покращення інвестиційної привабливості України та найбільш суперечливою є система надання дозволів, яка потребує системної реформи. Для здійснення реформи необхідно насамперед завершити інвентаризацію усіх документів дозвільного характеру, що видаються суб'єктам господарювання, узагальнити перелік документів дозвільного характеру та

визначити недоцільні та непередбачувані законами України дозвільні документи, ініціювати законодавче визначення переліку видів діяльності, для яких слід отримувати дозволи.

Інвестиційна політика кожної держави має відповідати загальнонаціональним стратегічним цілям та інтересам. Не є винятком і Україна, стратегічним завданням якої є економічне зростання та поліпшення добробуту народу через реалізацію моделі інвестиційного розвитку держави. Для цього необхідно сформувати інституційне середовище, сприятливе до інвестиційних процесів, негайно вдосконалити систему нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Це сприятиме збільшенню обсягу інвестиційних ресурсів за рахунок всіх джерел, їх ефективному використанню і визначенню пріоритетних напрямів та забезпеченню ефективного використання капіталовкладень. Для покращення інвестиційного клімату в Україні необхідно зробити все можливе, щоб зарубіжні інвестори не боялися вкладати кошти в економіку нашої країни.

ВИСНОВКИ

Таким чином, в Україні склалися два підходи до формування правової бази: поруч з прийняттям єдиного акта, який регулює допуск іноземного капіталу в економіку країни, регулювання різних аспектів іноземного інвестування здійснюється також сукупністю інших правових актів (галузевих, міжгалузевих законів та підзаконних нормативних актів), що значно ускладнює їх сприйняття та подальшу реалізацію інвестиційних проектів та державної інвестиційної політики.

Разом з тим експерти відзначили недоліки та обмеження податкового законодавства, що негативно впливають на стан іноземного інвестування, зокрема: заборона підприємствам, крім тих, що здійснюють діяльність у сфері інформаційних технологій, включати до складу витрат у податковому обліку вартість товарів, робіт та послуг, отриманих від фізичних осіб-підприємців, які є платниками єдиного податку; обмеження щодо віднесення до складу витрат платежів роялті, а також оплати консалтингових, рекламних, маркетингових та інжинірингових послуг, що підлягають сплаті нерезидентам; відсутність витрат з просування товарів, робіт, послуг та торгових марок у переліку витрат у податковому обліку; позбавлення новостворених підприємств права на податковий кредит на початку їхньої діяльності; несправедливий підхід щодо застосування ПДВ для окремих галузей, наприклад, зернотрейдерів, аудиторів, консультантів, бухгалтерів, юристів, розробників програмного забезпечення (операції цих видів діяльності не оподатковуються ПДВ).

Важливим і проблемним питанням упродовж всього періоду формування нормативно-правової бази іноземного інвестування в Україні залишається порядок і умови реєстрації інвестицій. Цей аспект адміністративного регулювання капіталовкладень за часи незалежності набував численних змін, остання з яких здійснена 6 березня 2013 р. Кабінет Міністрів України своєю Постановою № 139 затвердив новий Порядок державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання, що набрав чинності 19

березня 2013 р. і по суті відновив порядок 1996 р., за яким реєстрація інвестицій здійснюється тільки після фактичного внесення інвестицій та підтвердження цього факту уповноваженим органом державної влади. Однак чергові зміни створюють певні труднощі щодо термінів реєстрації, оплати реєстрації та переліку необхідних документів для реєстрації, що можуть відрізнятися в залежності від вимог реєструючого органу (яким, по суті, залишаються місцеві державні адміністрації). Відповідно пільги підприємствам надаються лише після внесення належним чином зареєстрованих інвестицій.

Нормативно-правове забезпечення процесу регулювання іноземного інвестування з моменту набуття Україною незалежності кілька разів зазнавало істотних змін, які стосувалися, головним чином, надання та наступного припинення дії пільг та преференцій для іноземних інвесторів, що негативно відбивалося на ефективності реалізації інвестиційних проектів за участі іноземного капіталу та призводило до погіршення інвестиційного клімату в країні.

На сучасному етапі характерною особливістю законодавчої бази з регулювання іноземного інвестування в Україні є наявність двох великих нерівнозначних блоків нормативно-правових актів: спеціального інвестиційного та допоміжного.

Аналіз показав, що вітчизняні інструменти державного регулювання іноземного інвестування, використання яких забезпечує одержання короткострокових ефектів для інвесторів (отримання прибутку, земельних ділянок, робочої сили тощо) та довгострокових ефектів для держави у цілому (дотримання соціальних стандартів, поліпшення екологічної ситуації, підтримка культурних традицій тощо), більшою мірою закріплені саме у допоміжному блоці законодавства.

В результаті аналізу визначено законодавчі акти, що потребують змін, спрямованих на вдосконалення нормативно-правового регулювання іноземного інвестування в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко Л. В. Теоретичні аспекти формування нормативно правових основ регулювання інвестиційної діяльності в Україні / Л. В. Андрущенко // Право і суспільство. - 2015. - № 3(2). - С. 38-42
2. Бліхар М. М. Інвестиційна діяльність як об'єкт правового регулювання / М. М. Бліхар // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. - 2014. - Вип. 10-1(1). - С. 174-177
3. Бліхар М. М. Система інвестиційних відносин як об'єкт фінансово-правового регулювання / М. М. Бліхар // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. - 2015. - Вип. 16(1). - С. 75-78
4. Бліхар М. М. Інвестиційні відносини як об'єкт фінансово-правового регулювання / М. М. Бліхар // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. - 2015. - Вип. 35(1.2). - С. 97-101
5. Бойчук Н. Р. Окремі питання правового регулювання корпоративних інвестицій / Н. Р. Бойчук // Право та інновації. - 2017. - № 1. - С. 51-56
6. Волкович Л. Ю., Жеребятіна І. В. Актуальні питання систематизації інвестиційного законодавства // Порівняльно-аналітичне право. 2016. № 5. С. 187–189.
7. Гаверський В. В. Правова основа державного регулювання інвестиційних процесів в Україні // Актуальні проблеми політики. 2014. № 53. С. 283–289.
8. Гордієнко А. В. Нормативно-правове регулювання іноземних інвестицій в Україні / А. В. Гордієнко // Митна справа. - 2015. - № 4(2). - С. 259-266
9. Гуменна К. Р. Систематизація інвестиційного законодавства України // Демократичне врядування. 2013. № 12. Доступне також у режимі PDF: <http://www.lvivacademy.com/visnik12/fail/Gumenna.pdf>.

10. Дударець Д. В. Джерела міжнародно-правового регулювання інвестиційних відносин в Україні / Д. В. Дударець // Судова апеляція. - 2016. - № 2. - С. 90-100
11. Кабанов В. Г. Нормативно-правове забезпечення регулювання інвестиційного процесу в Україні / В. Г. Кабанов, К. В. Цеков // Правничий вісник Університету "КРОК". - 2013. - Вип. 17. - С. 67-71
12. Овчиннікова М. А. Аналіз проблем інноваційно-інвестиційного законодавства України // Бізнес інформ. 2012. № 12. С. 96–104.
13. Руденко О. А. Особливості державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні // Науковий вісн. Полтав. ун-ту економіки і торгівлі. 2014. № 1 (63). С. 31–37.
14. Серебряк К. І. Деякі аспекти нормативно-правового регулювання діяльності інвестиційних фондів / К. І. Серебряк // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. - 2015. - № 4. - С. 237-241
15. Світлична Ю. О. Шляхи вдосконалення правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні / Ю. О. Світлична // Форум права. - 2017. - № 3. - С. 204–209
16. Шапенко Л. О. Міжнародний досвід адміністративно-правового регулювання страхування у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності / Л. О. Шапенко // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2015. - № 3. - С. 84-89
17. Чернуха М. М. Нормативно-правове забезпечення адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні / М. М. Чернуха // Публічне право. - 2016. - № 3. - С. 132-139
18. Щербатюк Н. В. Сучасний стан правового регулювання інвестування за межі України / Н. В. Щербатюк // Часопис Київського університету права. - 2012. - № 1. - С. 153-156
19. Федорчак О. В. Проблеми правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні / О. В. Федорчак // Ефективність державного управління. - 2017. - Вип. 4. - С. 80-94